

Agendaformulier B&W-vergadering 15 april 2025

Portefeuillehouder	Niels van den Berg Agendaletter B		
Onderwerp	Motie Vaart maken met de bouw van een (tijdelijke) sporthal		
Openbaar	<i>Openbaar: ja, in principe zijn alle besluiten en bijlagen openbaar en publiceren wij die actief op enschede.nl</i>		
Organisatieonderdeel (cluster of afdeling)	Cluster Strategie en Beleid Sociaal	Corsanummer:	2500009311
Schrijver	J.M. van den Berg	Casenummer	BV25000141
Urgentie	Normaal		
Raadsbesluit nodig	Nee		
Raad informeren	Ja		

Mee geadviseerd door	E. Harink (VFBE) J. Hakman (Programmabureau)
Advies gemeentesecretaris	

Conceptbesluit

De portefeuillehouder stelt voor te besluiten om:

1. Af te zien van de bouw van een tijdelijke/semipermanente sporthal op de locaties Phenix en Mediant, dan wel elders in Enschede.
2. In te stemmen met Het Stedelijk Lyceum Zuid, Tiemeister 20 Enschede, aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de bouw van een extra sporthal.
3. In te stemmen met renovatie en verduurzaming van de Deppenbroekhal binnen de bestaande afmetingen.
4. De financiële gevolgen mee te nemen in de integrale afweging bij de Zomernota 2025.
5. De raad hierover via bijgevoegde raadsbrief te informeren.

Publieksvriendelijke samenvatting

De Raad en het College wil heel graag vaart maken met de bouw van een sporthal. Dit is onderzocht. Een tijdelijke sporthal is relatief gezien duur en is in tijd niet snel te realiseren. En biedt daarmee geen oplossing. We doen nader onderzoek naar de locatie Het Stedelijke Lyceum Zuid als mogelijke plek voor een nieuwe sporthal. En we gaan de renovatie van sporthal Deppenbroek nader uitwerken. De Raad moet bij de behandeling van de Zomernota in juli besluiten of zij financiering beschikbaar stelt.

B&W besluit dd.

(In te vullen na de vergadering door loco-gemeentesecretaris)

Inleiding en voorgeschiedenis

Bij de behandeling van de *Beleidsnota Bewegen, Spelen en Sporten* (nota BSS) in de Raadsvergadering van 27 januari 2025 heeft de raad de motie "Vaart maken met de bouw van een (tijdelijke) sporthal" aangenomen.

Met deze motie heeft het college de opdracht gekregen om:

- Prioriteit te geven aan de bouw van een (tijdelijke) sporthal;
- Het reeds toegezegde haalbaarheidsonderzoek voor een semipermanente sporthal zo snel mogelijk, maar in ieder geval voor de zomernota van 2025, uit te voeren en terug te koppelen aan de raad;
- In het haalbaarheidsonderzoek als mogelijke locatie in ieder geval het sportpark van Phenix en Mediant te onderzoeken;
- In het haalbaarheidsonderzoek als mogelijke financiële dekking in ieder geval de mogelijkheden binnen de gereserveerde budgetten voor de drie MFSA's te onderzoeken.

Op basis van deze motie is een haalbaarheidsscan uitgevoerd met betrekking tot de mogelijkheden voor realisatie van een tijdelijke sporthal en de aangedragen locaties hiervoor, maar zijn ook andere mogelijke locaties hiervoor onderzocht. Daarnaast is onderzocht of er nog andere mogelijkheden zijn voor realisatie van extra binnensportruimte. Als uitkomst hiervan spreekt het college zich uit over een voorkeurslocatie voor de bouw van een extra permanente sporthal en wordt voorgesteld de Deppenbroekhal te renoveren.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

Het bouwen van een extra sporthal en het renoveren van De Deppenbroekhal zorgt voor een goede en toegankelijke binnensportvoorziening waarbij we sporten en bewegen faciliteren en stimuleren. Dit draagt bij aan:

- *Inclusief Enschede*. Daarin wordt "het makkelijker maken van gezond leven" (doel 2) benoemd als één van de drie grondslagen van deze opgave. Zorgen voor voldoende sporthallen heeft een sportief- en gezondheidseffect: inwoners van Enschede kunnen blijven sporten in kwalitatief goede en voldoende sportvoorzieningen voor breedtesport en het draagt bij aan een fijn sportklimaat met vitale sportverenigingen.
- *Aantrekkelijk Enschede* door te zorgen voor goede kwalitatieve en duurzame sportvoorzieningen voor de binnensport.
- *Groen en duurzaam Enschede* door in te zetten op een duurzame en energie neutrale sporthal.

Argumenten

1.1. De bouw van een tijdelijke / semipermanente sporthal is duur en inefficiënt

Ambtelijk uitgevoerd onderzoek wijst uit dat het niet loont om een tijdelijke of semipermanente sporthal te bouwen. Het bouwen van een dergelijke sporthal is duur en inefficiënt en derhalve niet verstandig:

- De voorbereidingstijd vergt, net als bij een permanente hal, zeker twee jaar door het te doorlopen aanbesteding- en vergunningentraject. Daarna moet de hal nog gebouwd worden.
- We hebben te maken met netcongestie voor aansluitingen voor groot gebruik. Dit is nodig voor de technische installaties in de sporthal. Er moet rekening gehouden worden met een wachttijd van mogelijk enkele jaren. Bij keuze voor een bestaande locatie (zoals bij HSL Zuid) zijn deze benodigde aansluitingen al aanwezig en is er dus geen wachttijd.
- Op basis van het voorbeeld van de gemeente Utrecht bedragen de stichtingskosten van een tijdelijke sporthal met kleedkamers maar zonder horeca rond de 5 miljoen euro. Dit is relatief veel geld voor een tijdelijke voorziening die in 10 jaar moet worden afgeschreven. Een permanente hal wordt afgeschreven in 40 jaar. De realisatie van een tijdelijke hal is niet duurzaam en toekomstgericht.

1.2. De locaties Phenix en Mediant zijn niet of minder geschikt

De in de motie aangedragen Phenix-locatie voor de tijdelijke sporthal is niet wenselijk omdat deze locatie eerder door de Raad is aangewezen als versnellingslocatie voor woningbouw.

Bij de Mediantlocatie voorzien we dat bouwen van een tijdelijke hal (te) lang gaat duren. Mediant is als private partij bezig met het opstellen van een totaalplan voor de herontwikkeling van het Helmerzijdeterrein. Deze plannen zijn nog in een beginfase. Daarnaast past het niet in het gemeentelijk beleid om als gemeente op een privaat terrein te bouwen.

Het bouwen van een tijdelijke sporthal bij Phenix of Mediant past ook niet in het sportaccommodatiebeleid: “we bouwen voor multifunctioneel en gecombineerd gebruik”. De tijdelijke hal op Phenix-locatie zal overdag leegstaan omdat de scholen in de directe omgeving eigen binnensportvoorzieningen hebben en de hal niet gebruiken. We bouwen dan voor leegstand overdag. Dit is inefficiënt en niet duurzaam.

Een (tijdelijke) hal op de Mediant-locatie is een dure variant voor de gemeente. Mediant heeft in de huidige situatie maar één gymzaal. Uitbreiding naar een sporthalvariant brengt voor de gemeente veel kosten mee.

2.1 We hebben de ambitie uitgesproken voor een volwaardige (talenten) sporthal

Vanuit sportiviteit, duurzaamheid en toekomstbestendigheid is een volwaardige sporthal met alle benodigde voorzieningen (voldoende vloeroppervlak, hoogte, kleedkamers, horecavoorzieningen en tribune) de meest gewenste optie is. Deze ambitie is ook opgenomen in de Beleidsnota BSS: in 2028 hebben we voldoende sportaccommodaties, we blijven investeren in de breedtesport en we willen uitbreiden met twee sporthallen waarvan een (talenten) sporthal op Diekman-west in de periode 2025-2030.

Samen met het schoolbestuur van HSL Zuid willen we een sporthal bouwen die faciliteert in talentontwikkeling. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de ambitie uit de nota BSS: “Diekman- West moet de bakermat gaan worden van talentontwikkeling en topsport. Samen met onderwijs, kennisinstituten, de talenten-opleidingscentra, het verenigingsleven en overige relevante partijen werken we aan deze ambitie”.

2.2 We zien financiële kansen vanuit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting

Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijshuisvesting wordt de komende 30 jaar geld vrijgemaakt voor de nieuwbouw van scholen en gymvoorzieningen. Voor twee voortgezet onderwijs scholen is budget beschikbaar voor de bouw drie gymzalen. Drie gymzalen hebben tezamen de afmeting van een sporthal. Het betreffen de locaties Bonhoeffercollege (BHC) van de Waalslaan en HSL Zuid aan de Tiemeister. Alle andere scholen krijgen een genormeerd bedrag voor de bouw van één of twee gymzalen. Het is vanuit financieel oogpunt een schot voor open doel om de bouw van een sporthal te koppelen aan de bouw van drie onderwijsgymzalen; er is deels dekking voor de bouw van een sporthal vanuit onderwijshuisvesting. Voor de bouw van drie gymzalen is een genormeerde vergoeding van € 5,3 miljoen (prijsspeil 2025) beschikbaar vanuit onderwijshuisvesting. Dit geldt dus voor zowel BHC van de Waalslaan als voor HSL Zuid.

2.3 We streven naar optimaal gebruik en maximaal rendement

In de nota BSS zijn uitgangspunten benoemd voor sportaccommodaties:

- Efficiënt en multifunctioneel gebruik en bezetting van sportlocaties door combinatie van onderwijs en/of sportverenigingen, met moderne inrichting van sportruimtes gebaseerd op veelzijdig bewegen.
- Zo min mogelijk solitair bouwen.
- Binnensportvoorzieningen dichtbij scholen in de wijk en verspreid over de stad.

Het upgraden naar een volwaardige sporthal vraagt, naast de financiering vanuit onderwijshuisvesting, wel een extra investering vanuit de gemeente. Maar door het combineren van de onderwijshuisvestingsgelden is er deels al dekking. Vanuit het product sport en gezondheid is dit financieel een aantrekkelijker optie dan een standalone sporthal. Onderzoek moet uitwijzen wat de extra investering is. We onderzoeken drie varianten, variërend van een topsporthal – model Landestede, Windesheim college Zwolle tot een minimum variant – model de Brug.

Door de combinatie met onderwijs en sportverenigingen wordt de sporthal optimaal gebruikt; overdag door het bewegingsonderwijs en in de avond- en weekenduren door sportverenigingen.

3.1. Deppenbroekhal moet vernieuwd en verduurzaamd worden

Het gebouw leent zich in de basis zich heel goed om volledig gerenoveerd en verduurzaamd te worden waarmee hetzelfde resultaat behaald kan worden als nieuwbouw maar voor minder geld. Vanuit de circulaire gedachte is het daarom niet wenselijk over te gaan op sloop- en nieuwbouw. De kosten voor renoveren en verduurzamen hebben geen invloed op de huurprijs. Deze worden gedekt vanuit de onderhoudsvoorziening en vanuit de reserve van het Vastgoedbedrijf.

3.2. We handhaven de bestaande afmetingen Deppenbroekhal

De wens van basketbalvereniging de Jugglers is uitbreiding van het vloeroppervlak in verband met de uitloop rondom het speelveld. De Deppenbroekhal de thuisbasis van de vereniging waardoor ze niet in een andere geschiktere hal willen spelen. Uitbreiding van de hal heeft direct invloed op de huurprijs, die dan omhoog gaat. De vereniging kan de huurverhoging niet zelf betalen. Sportaal kan deze huurverhoging voor een klein deel opvangen; naar verwachting ontstaat er een structureel tekort van ruim een 100.000 euro per jaar. Dit zou gedekt moeten worden door een extra exploitatiebijdrage aan Sportaal door de gemeente. Met deze extra ongedekte kosten is geen rekening gehouden in de begroting. Daarnaast zorgt de gewenste uitbreiding niet voor extra sporthalcapaciteit.

4.1 We onderzoeken de financiële gevolgen voor de benodigde investeringen

Op dit moment is een opdracht uitgezet om aan drie varianten voor een sporthal te rekenen. Op basis van de variantenstudie kan een voorstel in de Zomernota 2025 worden gedaan. Ook kunnen we dan een inschatting geven van de jaarlijkse beheer- en exploitatielasten. Bij de integrale afweging bij de behandeling van de zomernota 2025 zal duidelijk worden of de gemeenteraad bereid is extra middelen hiervoor beschikbaar te willen stellen. De investering hangt samen met de te kiezen variant van topsporthal – model Landstede Windesheimcollege Zwolle tot een minimum variant – model de Brug. Vanuit onderwijshuisvesting is maximaal een bedrag van 5,3 miljoen euro beschikbaar. Onderzoek moet uitwijzen wat de daadwerkelijke kosten zullen zijn.

Gelet op het komende ravijnjaar en de noodzakelijke bezuinigingen in het BOB-traject is het risico dat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen die nodig zijn voor het bouwen van een volwaardige (talenten) sporthal.

5.1. Met de raadsbrief informeren we de raad over de behandeling van de motie

De gemeenteraad heeft bij de raadsvergadering van 27 januari 2025 de motie Vaart maken met de bouw van een (tijdelijke) sporthal aangenomen. Met de raadsbrief informeren we de raad over de wijze waarop de motie is behandeld en wat de uitkomsten zijn van de uitgevoerde haalbaarheidsscan

Risico's

2.1. Het schoolbestuur van HSL Zuid kan zich nog terugtrekken uit de opgestarte samenwerking

Het schoolbestuur van HSL Zuid kan nog besluiten zich terug te trekken uit de samenwerking die we nu zijn opgestart. Zij denken nu met ons mee over het realiseren van een (talenten)sporthal. Zij zijn inmiddels bezig met planvorming voor verduurzaming en grootschalige interne verbouwing waardoor we snelheid kunnen maken. Een risico kan zijn dat de school sneller behoefte heeft aan de onderwijssportvoorziening dan dat we als gemeente kunnen realiseren.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

In de motie wordt opgedragen de mogelijkheden binnen het gereserveerde budget voor de drie MFSA's zoals opgenomen in de investeringsagenda te onderzoeken. Binnen de investeringsagenda zijn echter geen middelen opgenomen voor de realisatie van de sportvoorzieningen zelf. Deze middelen zijn opgenomen binnen de gemeentebegroting vanaf 2027. De in de investeringsagenda opgenomen middelen hebben alleen betrekking op de aanpassingen in de openbare ruimte rondom de sportvoorzieningen als voor de frictiekosten.

In de actualisatie van de investeringsagenda wordt voorgesteld om de geserveerde middelen voor Glanerbrug om te zetten van een structurele bijdrage naar een eenmalige subsidie voor de verenigingen. Dit leidt per saldo tot een tekort op de investeringsagenda aan eenmalige middelen van circa 268.000 euro. Bij de integrale afweging van de zomernota zal voorgesteld zal gaan worden om deze middelen te dekken binnen de investeringsagenda.

Dit betekent dat er geen structurele lasten voor het cluster Glanerbrug meer noodzakelijk zijn. Er is wel een structurele bijdrage nodig zijn voor een extra kunstgrasveld dat geëxploiteerd gaat worden door Sportaal.

Deze was aanvankelijk incidenteel geraamd. Per saldo betekenen deze twee effecten dat er slechts 31.000 euro ruimte is binnen het budget voor de MFSA's dat bestemd is voor eventuele tegenvallers. Conclusie dat de in de motie genoemde dekkingsvoorstel niet mogelijk is.

Er is nu nog geen sprake van het bouwen van een sporthal. Op dit moment hebben we in overleg met HSL een opdracht uitgezet om het programma van ruimten, de realisatiemogelijkheden en de bouwkosten van een sporthal in beeld te brengen. Op basis van deze resultaten kan een voorstel in de Zomernota 2025 worden gedaan. Ook kunnen we dan een inschatting geven van de jaarlijkse beheer- en exploitatielasten.

Afweging en alternatieven

Op basis van de uitgangspunten in de nota BSS concluderen we dat er nu twee opties beschikbaar zijn als het gaat om de combinatie onderwijs en verenigingssport als gebruikers van de sporthal: HSL Zuid en BHC van de Waalslaan. In lijn met de uitgangspunten en de hierboven beschreven argumenten heeft het college een sterke voorkeur om een extra sporthal te bouwen bij HSL Zuid. De locatie BHC van de Waalslaan is vanwege minder gunstige aspecten zoals parkeren, omwonenden en het ontbreken van een kantine en tribune eerder door het college afgewezen.

Een alternatief kan zijn vanwege het komende ravijnjaar en de BOB-lijn om geen extra sporthal te bouwen bij HSL Zuid. We missen dan het financiële voordeel vanuit onderwijshuisvesting. Daarnaast gaat dit in tegen de ambities van de motie van de raad.

Participatie

Met HSL Zuid, Sportaal

Communicatie met direct betrokkenen:

Het schoolbestuur van HSL Zuid en Sportaal zijn nauw betrokken bij de planvorming en de ambitie om een extra sporthal te realiseren bij de school.

De insteek met betrekking tot de Deppenbroekhal is besproken met Sportaal. Zij hebben de contacten met de Jugglers.

Interne communicatie
n.v.t.

PR over besluit:
Nee.

Persbericht, ja of nee:
Nee

Vervolg

Het vervolgproces ziet er als volgt uit:

- Beoordelen uitkomsten variantenstudie sporthal bij HSL-Zuid
- Aanbestedingsproces voor renovatie en verduurzaming Deppenbroekhal in gang zetten.
- Uitkomsten verwerken tot voorstel voor Zomernota

Bijlage(n)

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Raadsbrief Motie voortgang maken met bouwen (tijdelijke) sporthal	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 2	Rapport Synarchis/ Sportaccommodatiebeleid gemeente Enschede april 2025	Ja	Ja	Nee	Nee